

צו הגז (בטיחות ורישוי) (בטיחות ההחסנה של מכלים ומכלי מחנאות במחסן גפ"מ ובמחסן עזר), התשנ"ב-1992 ¹

בתוקף סמכותי לפי סעיפים 2, 29 ו-30 לחוק הגז (בטיחות ורישוי), התשמ"ט-1989 (להלן - החוק), בהתייעצות עם שר העבודה והרווחה, בהסכמת שר המשטרה ובאישור ועדת הכלכלה של הכנסת, אני מצווה לאמור:

פרק א': פרשנות

1. הגדרות

בתקנות אלה -

"אש גלויה" - להבה, גץ, ניצוץ חשמלי או מקור כלשהו בעל אנרגיה מספקת לגרום להתלקחותו של גפ"מ;
"גפ"מ" - גז פחמימני מעובה כהגדרתו בחוק;
"המנהל" - מנהל עניני בטיחות הגז במשרד האנרגיה והתשתית;
"מכלים" - מכלים וגלילים אשר תקן ישראלי ת"י 70 - מכלים למילוי חוזר לגזים פחמימנים מעובים (גפ"מ) (להלן - ת"י 70) חל עליהם, למעט מכלי מחנאות;
"מכלי מחנאות" - גפ"מ בקיבולת נקובה של עד 12 ליטר, אשר ת"י 70 ו-844 חל עליהם;
"ערום" - ערמת מכלים או מכלי מחנאות;
"מחסן עזר" - אתר שבו מאחסנים, למטרות מסחריות, גפ"מ במכלים ובמכלי מחנאות שסך כל קיבולם אינו עולה על 1,000 ליטר (500 ק"ג גפ"מ);
"מחסן גפ"מ" - אתר שבו מאחסנים גפ"מ למטרות מסחריות במכלים ובגלילי מחנאות שסך כל קיבולם עולה על 1,000 ליטר (500 ק"ג גפ"מ);
"רשות כבאות" - כמשמעותה בחוק שירותי הכבאות, התשי"ט-1959;
"מחזיק" - בעל או שוכר של מחסן גפ"מ או מחסן עזר;
"מוגן מפני התפוצצות" - ציוד ומיתקנים מסוג div 1 group d כמשמעותו בספר 70 בפרק 500 של תקנות האגודה הלאומית להגנה מפני אש של ארצות הברית (להלן - תקנה n fpa);

פרק ב': אישור אחסנה

2. אישור מחסן גפ"מ ומחסן עזר

(א) לא יחסין אדם ולא ירשה לאחר להחסין גפ"מ במחסן ובמחסן עזר ולא יפעיל מחסן גפ"מ ומחסן עזר, אלא אם כן המנהל אישר את מחסן הגפ"מ או את מחסן העזר.
(ב) המבקש לאשר מחסן גפ"מ או מחסן עזר יגיש בקשה, ב-4 עותקים, למנהל בצירוף תכניות, בקנה מידה 1:100 של מחסן הגפ"מ ומחסן העזר וכן יגיש, פרטים ומסמכים נוספים, לפי דרישת המנהל.
(ג) המנהל יודיע על החלטתו בבקשה בתוך 60 ימים ממועד הגשתה, ואולם לא יסרב המנהל לאשר מחסן גפ"מ או מחסן עזר אלא אם כן נתן למבקש תחילה הזדמנות נאותה להשמיע לפניו את טענותיו.

פרק ג': מחסן גפ"מ

3. אזור אסור

לא יקים אדם מחסן גפ"מ ולא יפעילו באזור מגורים.

4. כמות גפ"מ אסורה בהחסנה

לא יחסין אדם ולא ירשה לאחר להחסין גפ"מ במחסן גפ"מ בכמות העולה על 25 טון.

5. החסנת מכלים

(א) מכלים יוחסנו במקומות פתוחים ובערומים נפרדים, לפי גודלם.

(ב) מכלים מלאים בגפ"מ יוחסנו בערום נפרד ממכלים ריקים, ויוצב שילוט מתאים.

(ג) מכלי מחנאות יוחסנו בכלובי מגן.

(ד) מכלים, למעט מכלים ריקים יוחסנו במצב מאונך בקומה אחת כשהשסתום למעלה, אלא אם כן אישר המנהל אחרת לגבי אותו מיתקן.

(ה) לכל מכל תוצמד מדבקה כמפורט בת"י 1134 חלק 2.

(ו) ההוראות בסעיפים קטנים (א) ו-(ב) אינן חלות על הובלת מכלים במשאיות חלוקה וטרילרים.

6. מרחקי בטיחות

(א) המרחקים בין ערום מכלים אחד למשנהו או שיטת העמדת משאיות בשעת צורך יהיו בהתאם לכללים של רשות הכבאות.

(ב) המרחק בין ערום מכלים למבנה, שכרגיל נעשה בו שימוש באש גלויה, לא יפחת מ-7.5 מטרים.

7. חשמל

(א) לא יותקנו מיתקנים וציוד חשמלי בשטח מחסן גפ"מ אלא אם כן יותקן בהתאם לתקנות הפז"ש שבתוקף.

(ב) המרחק בין מיתקן חשמל לא מוגן מפני התפוצצות לבין ערום מכלים לא יפחת מ-5 מטרים.

8. דרכי גישה

דרך הגישה למחסן גפ"מ תהא -

(1) ברוחב שלא יקטן מ-4 מטרים;

(2) בחוזק המתאים בכל עונות השנה למעבר לרכב בעל הנעה ב-4 גלגלים במשקל של 12 טון לפחות;

(3) נקיה ממכשולים עד לגובה 4.2 מטרים לפחות.

9. מניעת דליקה

(א) לא תבוצע בשטח מחסן גפ"מ עבודה באש גלויה או עבודת ריתוך, אלא באישור מוקדם ובכתב של האדם האחראי על המחסן לאחר שננקטו אמצעי בטיחות נאותים למניעת דליקה.

(ב) לא יעשן אדם בשטח מחסן גפ"מ ולא יכניס לתוכו גפרורים ומציתים.

(ג) שטח מחסן גפ"מ וקרבתו הצמודה יהיו נקיים תמיד מעשבים וצמחי בר.

(ד) במחסן גפ"מ יותקנו קולטי ברק לפי דרישות תקן ישראלי ת"י 1173 (מערכות הגנה מפני פגיעות ברק למבנים ומיתקנים).

10. אמצעי כיבוי אש

(א) במחסן גפ"מ יותקנו אמצעי גילוי ואזעקה, ציוד, מכשירים, אבזרים וחומרים מתאימים לכיבוי בהתאם לכללים של רשות הכבאות.

(ב) הציוד, המכשירים והאבזרים האמורים בתקנת משנה (א) יוחזקו במצב תקין וראוי לשימוש בכל עת.

(ג) עובדי המחסן יודרכו בידי המחזיק במחסן בהפעלת אמצעי כיבוי אש.

11. אמצעי בטחון

- (א) מחסן גפ"מ יגודר, בגובה 2.5 מטרים לפחות, בגדר עשויה רשת מתכת צפופה או בנויה עם פתחי ניקוז בתחתית הגדר.
- (ב) לאורך גדר המחסן תותקן תאורת בטחון בגובה של 3 מטרים לפחות מהקרקע; גופי התאורה יהיו מסוג המותאם להתקנה חיצונית ומוגנים מפני מים.
- (ג) לא יכנס אדם למחסן גפ"מ ולא ירשה לאחר להיכנס אליו אלא דרך השער הראשי ולאחר בדיקה בטחונית של קצין הבטחון או מי שהוא ימנה לכך.
- (ד) בסמוך לכניסה למחסן גפ"מ יוקצה שטח לטיפול בחפצים חשודים ובקרבתו בור בטחון; השטח יואר ויסומן היטב ודרך הגישה אליו תהיה פנויה בכל עת.
- (ה) בשעות שאין פעילות במחסן גפ"מ, יקיים המחזיק שמירה או יפעיל מערכת התראה המחוברת למוקד שמירה או לקצין הבטחון של המחסן ולשני עובדים אחרים.

12. קצין בטחון

- (א) מחזיק של מחסן גפ"מ ימנה קצין בטחון אשר יהיה אחראי לבטחון של מחסן הגפ"מ ולביצוע כל הפעולות הדרושות לשם מניעת פעולות איבה, בהתאם להוראות משטרת ישראל.
- (ב) קצין הבטחון יודרך בידי משטרת ישראל ויפעל בהתאם להוראותיה.
- (ג) קצין הבטחון ינהל יומן שבו יצויינו אירועים שהתרחשו ופעולות שנקטו.

13. מינוי אחראי

מחזיק של מחסן גפ"מ ימנה אדם אחראי להפעלתו; שמו, מענו ומס' טלפון של אותו אדם יצויינו על שלט שיוצב במקום בולט לעין, בכניסה למחסן.

14. איסור שימוש אחר

מחסן גפ"מ ישמש לאחסון מכלים בלבד ואסורה בו כל פעילות הנוגעת לעיסוק או לשימוש אחר, ללא קבלת היתר מאת המנהל.

פרק ד': מחסן עזר

15. איסור אחסון

לא יוחסנו במחסן עזר אלא מכלים בעלי שסתום או מכלי מחנאות.

16. אחסון מכלים

במחסן עזר לא יוחסנו מכלים אלא כשהם במצב מאונך שהשסתום למעלה ומובטחים בפני נפילה.

17. אחסון מכלי מחנאות

- (א) לא יוחסנו מכלי מחנאות במחסן עזר, אלא בערום נפרד ובקיבולת כוללת שלא תעלה על 450 ליטרים מים.
- (ב) לכל מכל תוצמד מדבקה כמפורט בת"י 1134 חלק 2.

18. הוראות בענין מחסן עזר בבנין מגורים

במחסן עזר שבבנין מגורים יחולו ההוראות הבאות:

- (1) מחסן עזר יהיה בחדר נפרד מקומת הקרקע (להלן - חדר ההחסנה), אשר ישמש להחסנת מכלים ומכלי מחנאות בלבד, ואסורה בו פעילות הנוגעת לעיסוק או שימוש אחר;
- (2) קיר אחד לפחות של חדר ההחסנה יהא קיר חיצוני של הבנין;
- (3) בחלק העליון ובחלק התחתון של הקיר החיצוני ייקבעו פתחי איוורור; גודלו של כל פתח איוורור לא יפחת מ-1,200 סמ"ר; סך כל שטחי פתחי האיוורור יהיה 25% לפחות משטח הקירות, או יאפשר 16 החלפות אוויר בשעה;
- (4) קירות חדר ההחסנה יהיו בעלי עמידות אש של 3 שעות לפחות.
- (5) רצפת חדר ההחסנה תהא בשיפוע יורד של 2% לפחות אל הקיר החיצוני;
- (6) מכלי מחנאות יוחסנו בארון מיוחד, עשוי מתכת, בעל דפנות ברזל מרושתות ותחתיתו מוגבהת מרצפות החדר; בארון לא יורכבו צינורות או ציוד חשמלי.

19. אחסון מכלי מחנאות בבית מסחר

- (א) בבית מסחר הנמצא בבנין, ניתן לאחסן מכלי מחנאות אם נתקיימו כל אלה:
 - (1) סך כל קיבול מכלי המחנאות אינו עולה על 150 ליטרים מים;
 - (2) המכלים יוחסנו בכלובי מגן;
 - (3) תותקן מערכת התזת מים אוטומטית לקירור המכלים;
 - (4) כלוב מגן יותקן בפינת החדר;
 - (5) החדר יהיה מאוורר היטב.
- (ב) על אף האמור בסעיף קטן (א), ניתן להחזיק מכל מחנאות אחד מכל סוג מחוץ לכלוב מגן למטרת תצוגה.

20. הוראות בענין מחסן עזר בחצר

- במחסן עזר שאינו בבנין, יחולו ההוראות הבאות:
- (1) מחסן העזר יגודר בגדר, בגובה של 2.5 מטרים לפחות, עשויה מרשת מתכת צפופה או בנויה עם פתחי ניקוז בתחתית הגדר;
 - (2) לאורך גדר המחסן תותקן תאורת בטחון בגובה של 3 מטרים לפחות מהקרקע; גופי התאורה יהיו מסוג המותאם להתקנה חיצונית ומוגנים מפני מים;
 - (3) מכלי מחנאות יוחסנו בכלובי מגן;
 - (4) בסמוך לכניסה למחסן העזר יהא שטח פתוח לטיפול בחפצים חשודים, ובקרבתו בור בטחון;
 - (5) בשעות שאין פעילות במחסן העזר יהא שער המחסן נעול.

21. חשמל

- (א) לא יותקנו מיתקנים וציוד חשמלי בשטח מחסן עזר אלא אם כן יותקן בהתאם לתקנות חוק בתוקף.
- (ב) המרחב בין מיתקן חשמל לא עמיד בפני התפוצצות לבין מכל לא יפחת מ-5 מטרים.

22. שילוט

- (א) בפתח מחסן עזר יוצב שלט בנוסח "סכנה גז מתלקח, אסור לעשן".
- (ב) בשטח מחסן עזר יוצב שלט במקום בולט לעין ובו הנחיות התנהגות במחסן ואיסור שימוש באש גלויה.

23. אמצעי כיבוי

- (א) במחסן עזר יותקנו אמצעי גילוי ואזעקה, ציוד, מכשירים, אבזרים וחמרים מתאימים לכיבוי אש, בהתאם לכללים של

רשות כבאות.

(ב) הציוד, המכשירים, האבזרים והחמרים האמורים בסעיף קטן (א) יוחזקו במצב תקין וראוי לשימוש בכל עת.

(ג) עובדי מחסן עזר יודרכו בהפעלת אמצעי כיבוי האש.

24. מרחקי בטיחות

(א) במחסן עזר המצוי בחצר, לא יפחת המרחק בין המכלים לגדר מ-1.5 מטרים.

(ב) המרחק בין מחסן עזר לבין המקום שבו מתבצעת פעילות באש גלויה, מקור אפשרי לניצוץ, דרך ציבורית, או מרתף, לא

יפחת מ-5 מטרים במחסן המצוי בבנין, ומ-3.5 מטרים במחסן המצוי בחצר.

(ג) על אף האמור בסעיף קטן (ב), מקום שבו קיר העמיד בפני אש למשך 3 שעות לפחות, חוצץ בין מחסן העזר לבין אחד

המקומות האמורים, יכול שהמרחק שבין מחסן העזר למקומות האמורים לא יפחת מ-1.5 מטרים.

פרק ה': שונות

25. פטור

ראה המנהל כי בנסיבות הענין ננקטו אמצעי בטיחות מתאימים אחרים, רשאי הוא לפטור מהוראות צו זה, כולן או מקצתן.

26. תחילה

תחילתו של צו זה 60 יום מיום פרסומו (להלן - יום התחילה).

27. הוראות מעבר

(א) בעל של מחסן עזר או מחזיק בו שערב תחילתו של צו זה שימש מחסן עזר, יהא רשאי להמשיך ולהשתמש במחסן

כאמור, ובלבד שתוך ששה חדשים מיום התחילה יתאים את המחסן לדרישות הצו.

(ב) המנהל רשאי להאריך את התקופה האמורה בסעיף קטן (א), אם ראה שיש סיבות מיוחדות המצדיקות זאת.

"ב בטבת התשנ"ב (19 בדצמבר 1991)

יובל נאמן

שר האנרגיה והתשתית